

**BIESZCZADZKI BANK SPÓLDZIELCZY
W USTRZYKACH DOLNYCH**

*Załącznik do Uchwały Nr 76//Z/2020
Zarządu Bieszczadzkiego Banku
Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych*

**Informacje podlegające ujawnieniom
w ramach Polityki informacyjnej Bieszczadzkiego
Banku Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych
według stanu na 31.12.2019r.**

Ustrzyki Dolne, wrzesień 2020r.

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	4
1.1.	Informacje ogólne o Banku.....	4
1.2.	Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej.....	4
1.3.	Opis systemu kontroli wewnętrznej.....	5
1.3.1	Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej.....	5
1.3.2	Organizacja i Struktura systemu kontroli wewnętrznej.....	5
1.3.3	Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej przez Radę Nadzorczą.....	8
1.3.4	Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej przez Radę Nadzorczą.....	8
2.	Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku.....	9
2.1.	Ryzyko kredytowe.....	9
2.1.1.	Zarządzanie ryzykiem kredytowym.....	10
2.1.2.	Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań.....	15
2.1.3.	Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.....	19
2.1.4.	Zarządzanie ryzykiem rezydualnym.....	20
2.2.	Ryzyko płynności.....	20
2.3.	Ryzyko rynkowe (walutowe).....	23
2.4.	Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego.....	23
2.5.	Ryzyko operacyjne.....	26
2.6.	Strategia i procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności.....	27
3.	Fundusze własne Banku – Uznaný kapitał.....	27
3.1.	Informacje podstawowe.....	27
3.2.	Struktura i wartość księgową funduszy własnych.....	28
4.	Adekwatność kapitałowa.....	29
4.1.	Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitałowej.....	29
4.2.	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.....	30
4.3.	Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.....	31

5. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym.....	33
6. Dźwignia finansowa.....	34
7. Polityka w zakresie wynagradzania	34
8. Oświadczenie Zarządu w zakresie ujawnień – art. 453 Rozporządzenia CRR.....	35

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bieszczadzki Bank Spółdzielczy w Ustrzykach Dolnych, z siedzibą w Ustrzykach Dolnych przy ul. Belskiej 12, 38-700 Ustrzyki Dolne, wpisany został do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie, XII Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS 0000110559 w dniu 07.05.2002 r.

W 2019 roku Bieszczadzki Bank Spółdzielczy w Ustrzykach Dolnych prowadził działalność w następujących placówkach:

- Centrala - 38-700 Ustrzyki Dolne, ul. Belska 12,
- Punkt Obsługi Klienta - 38-710 Czarna 80,
- Punkt Obsługi Klienta - 38-713 Lutowska 14,
- Punkt Obsługi Klienta - 38-700 Ustrzyki Dolne, ul. Belska 22.

Działalność Banku wg PKD została sklasyfikowana, jako: pozostałe pośrednictwo pieniężne, pozostała usługowa działalność finansowa gdzie indziej niesklasyfikowana z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych, pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych, działalność związana z zarządzaniem funduszami, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek. Zgodnie ze Statutem Bank prowadzi działalność na terenie województwa podkarpackiego.

Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje depozytowe i rozliczeniowe w PLN oraz walutach obcych (tj. GBP, USD, EUR). Bieszczadzki Bank Spółdzielczy w Ustrzykach Dolnych przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bieszczadzki Bank Spółdzielczy w Ustrzykach Dolnych nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

Bank zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie ul. Grzybowska 81, a w grudniu 2015 r. podpisał Umowę o przystąpieniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

1.2 Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) – zwanego dalej CRR oraz Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

1.3. Opis systemu kontroli wewnętrznej

Zasady systemu kontroli wewnętrznej w Bieszczadzkim Banku Spółdzielczym w Ustrzykach Dolnych, określają organizację systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej w zakresie jego funkcjonowania.

1.3.1. Cele i organizacja systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej zgodnie z art. 9c ust 1 Prawa Bankowego, jest zapewnienie:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

1.3.2. Organizacja i Struktura systemu kontroli wewnętrznej

Na system kontroli wewnętrznej składają się:

1. Funkcja kontroli – ma za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych, niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, raportowanie w ramach funkcji kontroli odpowiednio do powierzonych danym stanowiskom, grupom ludzi lub jednostkom organizacyjnym zadań.

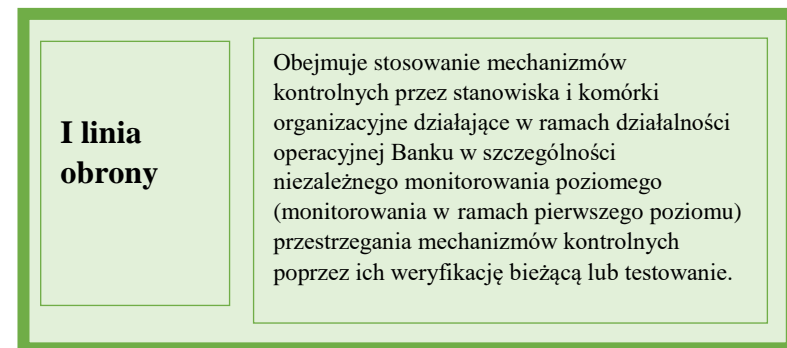
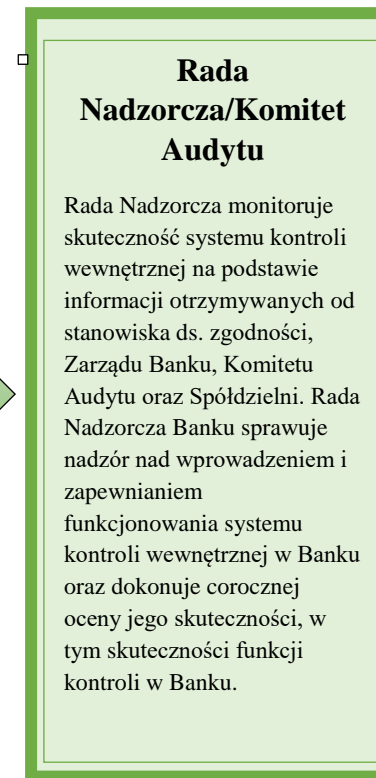
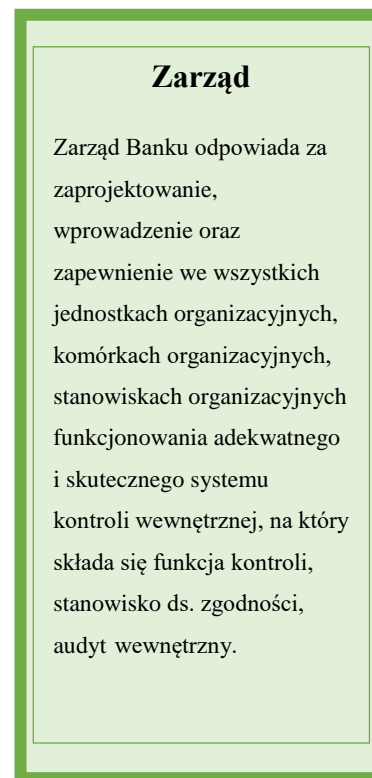
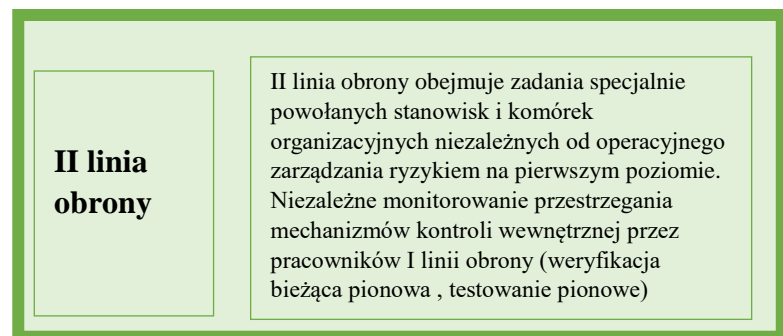
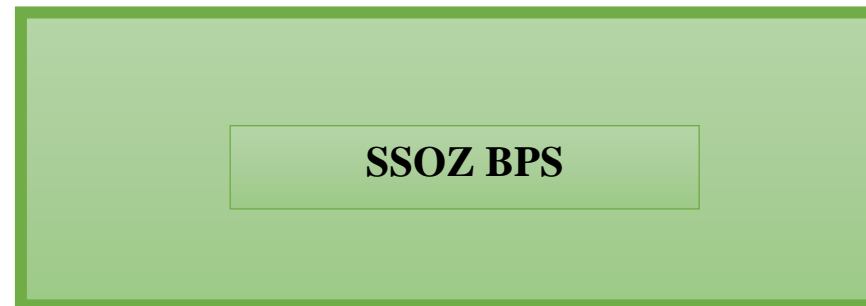
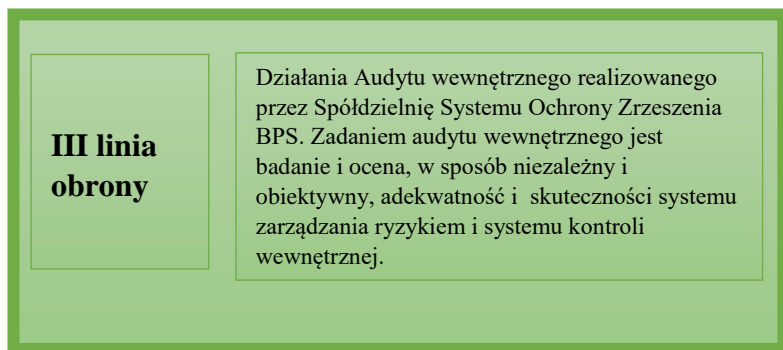
2. Stanowisko do spraw zgodności – którego zadania przypisane są do Stanowiska organizacyjno – administracyjnego i ds. zgodności, mająca za zadanie zapewnianie zgodności, w tym identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – działanie stanowiska regulowane jest w odpowiednim regulaminie zatwierdzanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą. W ramach funkcji kontroli, stanowisko do spraw zgodności odpowiedzialne jest w szczególności za zapewnienie zgodności poprzez testowanie pionowe przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych, zapewniających osiągnięcie zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, sporządzanie okresowych sprawozdań.

3. Audyt wewnętrzny – ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej – sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

- 1) **poziom I** – operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.,
- 2) **poziom II** – zarządzanie ryzykami przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych , niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykami, pełna działalność Stanowiska ds. Zgodności,
- 3) **poziom III** – działalność audytu wewnętrznego, który powierzony został Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Struktura Systemu kontroli wewnętrznej przedstawiona została na poniższym schemacie:

1.3.3. Rola Zarządu Banku w nadzorze nad Systemem kontroli wewnętrznej

1. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Zarząd Banku ustanawia i okresowo aktualizuje kryteria oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, kryteria wyodrębniania procesów istotnych oraz zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej.
3. Zarząd Banku określa zasady okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli oraz statusie podjętych działań naprawczych.
4. Zarząd Banku zapewnia dokonywanie regularnego przeglądu wszystkich procesów funkcjonujących w Banku pod kątem ich istotności.

1.3.4. Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej przez Radę Nadzorczą

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz dokonuje corocznej oceny jego skuteczności, w tym skuteczności funkcji kontroli w Banku.
2. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji otrzymywanych od Stanowiska ds. Zgodności, Zarządu Banku, Komitetu Audytu oraz Spółdzielni.
3. Rada Nadzorcza informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w ust. 2. w okresach rocznych.
4. Rada Nadzorcza powołuje zgodnie z przepisami prawa Komitet Audytu, który działa zgodnie z odrębnymi regulacjami.
5. Podstawowym zadaniem Komitetu Audytu jest przedstawianie Radzie Nadzorczej swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających Radzie Nadzorczej na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem, w tym systemu kontroli wewnętrznej.
6. Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, w tym audytu wewnętrznego.
7. Rada Nadzorcza Banku corocznie dokonuje oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria. Do kryteriów tych należą przede wszystkim:
 - ocena realizacji zatwierdzonych celów strategicznych,
 - osiągnięcie założeń finansowych na dany rok,
 - wyniki kontroli/przeglądów/audytów Spółdzielni i audytów zewnętrznych.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą następujące organy:

- Rada Nadzorcza
- Zarząd
- Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
- Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz
- Stanowisko ds. zgodności
- Audyt wewnętrzny - sprawowany przez SSOZ BPS na podstawie zawartej umowy,
- Pozostali pracownicy Banku

W procesie zarządzania ryzykiem cele strategiczne określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania:

- Gromadzenie informacji.
- Identyfikację i ocenę ryzyka.
- Limitowanie ryzyka.
- Pomiar i monitorowanie ryzyka.
- Raportowanie.
- Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko poniesienia straty finansowej spowodowanej brakiem zdolności klienta do obsługi długu albo odmową wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy wobec Banku.

Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem, jakości i ilości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym, jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się min. czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego.

2.1.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

- Rada Nadzorcza
- Zarząd
- Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
- Stanowisko ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz
- Stanowisko ds. zgodności
- Audyt wewnętrzny- sprawowany przez SSOZ BPS na podstawie zawartej umowy,
- Pozostali pracownicy Banku

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

- Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego.
- Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity) – zarządzanie ryzykiem koncentracji.
- Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka.
- Wdrażanie technik redukcji ryzyka.
- Zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S).
- Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T.
- Testy warunków skrajnych.
- Weryfikacja przyjętych procedur.
- Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- Ryzyka pojedynczej transakcji,
- Ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów.
- Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych.
- Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
- Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
- Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
- Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
- Kontroli działalności kredytowej.

- Rozdzieleniu funkcji budowy modeli statystycznych oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej. Za budowę modeli oceny zdolności kredytowej odpowiada Komórka monitorująca ryzyko w Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- Dywersyfikacji ryzyka.
- Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.
- Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
- Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego.
- Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje.
 - c) Podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu. Nadzór nad ryzykiem kredytowym, zgodnie ze Statutem Banku sprawuje Prezes Zarządu.
 - d) Przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Wiceprezesowi Zarządu ds. kredytów, oszczędności i marketingu.
 - e) Prawidłowym przepływie informacji.
 - f) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr.
 - g) Nadzorze nad działalnością kredytową.
 - h) Organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu.

Ekspozycje przeterminowane rozumiane są jako należności z tytułu kapitału lub odsetek, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500,00 zł w przypadku ekspozycji detalicznych i 3 000,00 zł w przypadku pozostałych klas ekspozycji. Ekspozycje zagrożone są to należności zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16 grudnia 2008 roku (Dz. U. Nr 2019, poz. 520 z późniejszymi zmianami) Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych uwzględniając następujące kryteria:

- kryterium terminowości - terminowość spłaty kapitału lub odsetek
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).
- Bank dokonuje przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalności banków (Dz. U. Nr 2019, poz. 520 z późniejszymi zmianami).

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii „normalne” – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii „pod obserwacją”,
- kategorii „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”.

Zmiana stanu wartości rezerw celowych (w tym odpisy aktualizujące) na należności bilansowe w okresie od 01.01.2019r.do 31.12.2019r. (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Stan rezerw na koniec roku obrotowego	Wymagany poziom rezerw celowych
1.Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	1 165	237	0	89	1 313	1 313
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	56	5	0	4	57	57
- poniżej standardu	0	0	0	0	0	0
- wątpliwe	0	193	0	0	193	193
- stracone	1 109	39	0	85	1 063	1 063
2.Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0	0	0	0	0	0
RAZEM	1 165	237	0	89	1 313	1 313

Należności Banku wg stanu na dzień 31.12.2019r. (tys. zł)

Wyszczególnienie	Wartość
Lokaty i środki na rachunkach BPS S.A.	28 871
Środki na rachunkach w SSOZ BPS	333
Bony pieniężne NBP, obligacje BPS S.A., obligacje skarbowe	14 439
Kredyty i pożyczki (wraz z odsetkami)	46 757
Akcje i Udziały	655
Rzeczowe aktywa trwale i wartości niematerialne i prawne	2 539
Pozostałe aktywa	2 721
Należności brutto razem	96 315
Rezerwy na należności i korekty wartości razem	2 251
Należności netto razem	94 064

Klasy ekspozycji Banku na 31.12.2019r. (tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Całkowita wartość ekspozycji (w tys. zł)
1.	Należności od Przedsiębiorstw i Spółek prywatnych oraz Spółdzielni	13 312
2.	Należności od Przedsiębiorców indywidualnych	7 982
3.	Należności od osób prywatnych	12 427
4.	Należności od Rolników indywidualnych	399
5.	Należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	271
6.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	11 718
	RAZEM	46 108

Struktura ekspozycji ze względu na okres zapadalności według stanu na dzień 31.12.2019r.– nominalnie (tys. zł)

L.p	Wyszczególnienie	do 1 d	od 1 d do 7 d	od 7 d do 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 1 roku	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	od 5 lat do 10 lat	od 10 lat do 20 lat	pow. 20 lat	RAZEM
1.	Należności od przedsiębiorstw i Spółek prywatnych oraz Spółdzielni	1 015	0	81	2 568	266	1 128	2 211	2 833	2 910	300	0	13 312
2.	Należności od Przedsiębiorców indywidualnych	577	0	78	151	471	726	747	2 047	2 425	759	0	7 981
3.	Należności od osób prywatnych	69	2	149	327	488	957	1 372	2 994	2 535	2 439	1 095	12 427
4.	Należności od Rolników indywidualnych	1	0	1	21	36	140	46	134	20	0	0	399
5.	Należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	0	0	5	10	15	30	51	85	39	36	0	271
6.	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	44	44	891	1 463	4 280	4 282	714	0	11 718
	RAZEM	1 662	2	314	3 121	1 320	3 872	5 890	12 373	12 211	4 248	1 095	46 108

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela kredytowego. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do:

- grupy klientów,
- branż,
- zabezpieczeń.

Celem zarządzania limitami koncentracji jest:

- ograniczanie skłonności do nadmiernej ekspozycji ryzyka wobec jednego klienta, bądź grupy klientów powiązanych ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie,
- zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji podmiotowej ryzyka i alokacji środków finansowych,
- umożliwienie właściwej dywersyfikacji i segmentacji portfela kredytowego,
- umożliwienie oceny poziomu ryzyka i prawidłowego zarządzania aktywami.

W 2019 roku w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitów koncentracji zaangażowań. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego oraz instytucji rządowych i samorządowych (netto) w podziale na typ kontrahenta według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia tabela:

L.p.	Pozycja	Wartość (tys. zł)
I	Przedsiębiorstwa, spółki prywatne oraz spółdzielnie	12 066
1.	<i>Należności normalne</i>	10 640
	Należności	10 682
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	46
	Odsetki	4
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	1 179
	Należności	1 190
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	12
	Odsetki	1
3.	<i>Należności zagrożone</i>	247
	Należności	1440
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	1 750
	ESP	0
	Odsetki	557
II	Przedsiębiorcy indywidualni	7 917
1.	<i>Należności normalne</i>	6 513
	Należności	6 559
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	52
	Odsetki	6

2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	843
	Należności	861
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	1
	ESP	17
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	561
	Należności	561
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	19
	ESP	0
	Odsetki	19
III	Rolnicy indywidualni	397
1.	<i>Należności normalne</i>	397
	Należności	399
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	2
	Odsetki	0
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
IV	Osoby prywatne	12 138
1.	<i>Należności normalne</i>	12 138
	Należności	12 364
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	56
	ESP	195
	Odsetki	25
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	0
	Należności	63
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	98
	ESP	0
	Odsetki	35
V	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	269
1.	<i>Należności normalne</i>	269
	Należności	271
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	2

	Odsetki	0
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
VI	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	11 718
1.	<i>Należności normalne</i>	11 718
	Należności	11 718
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
2.	<i>Należności pod obserwacją</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
3.	<i>Należności zagrożone</i>	0
	Należności	0
	Rezerwy celowe, odpisy aktualizujące	0
	ESP	0
	Odsetki	0
	RAZEM	44 505

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku w wartościach nominalnych przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Pozycja	Wartość (tys. zł)
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	473
	Należności normalne	473
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Górnictwo i wydobywanie	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
3.	Przetwórstwo przemysłowe	4 778
	Należności normalne	3 772
	Należności pod obserwacją	1 006
	Należności zagrożone	0

4.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w en.elektryczną, gaz, parę wodną, wodę i powietrze	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
5.	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
6.	Budownictwo	2 901
	Należności normalne	2 717
	Należności pod obserwacją	184
	Należności zagrożone	0
7.	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	3 709
	Należności normalne	3 709
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
8.	Transport i gospodarka magazynowa	311
	Należności normalne	311
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
9.	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	1 284
	Należności normalne	424
	Należności pod obserwacją	860
	Należności zagrożone	0
10.	Informacja i komunikacja	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
11.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
12.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4 254
	Należności normalne	3 814
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	440
13.	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 133
	Należności normalne	1 133
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
14.	Usługi administrowania i działalność wspierająca	964
	Należności normalne	964
	Należności pod obserwacją	0

	Należności zagrożone	0
15.	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11 718
	Należności normalne	11 718
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
16.	Edukacja	389
	Należności normalne	389
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
17.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
18.	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
19.	Pozostała działalność usługowa	766
	Należności normalne	205
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	561
20.	Gosp.domowe zatrudniające pracowników; gosp.domowe prod.na wł.potrzeby	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
21.	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
	Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym (Przedsiębiorcy)	32 680

Bank w swoich analizach nie przyjmował w 2019 roku podziału ekspozycji ze względu na kryterium obszarów geograficznych.

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie obejmuje następujące elementy:

- Analizę skuteczności zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem hipoteki na nieruchomości w ramach zarządzania ryzykiem rezydualnym.
- Ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie.

- Monitoring ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz rynkowych cen nieruchomości.
- Pogłębiona analiza struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku.
- Analiza wpływu wzrostu rynkowych stóp procentowych na spłacalność kredytów poprzez analizę przyczyn każdego przypadku braku spłat kredytów z tytułu wzrostu oprocentowania.
- Ocena wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku.
- Wyznaczenie i monitorowanie wskaźnika LtV.
- Ocena wartości nieruchomości, stanowiącej zabezpieczenie kredytu.

Celem zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w Banku jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stałe monitorowanie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów aktów normatywnych Banku i przepisów prawa powszechnego.

2.1.4. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne to ryzyko mniejszej niż zakładano skuteczności zabezpieczeń kredytowych. W celu ograniczenia występowania ryzyka rezydualnego w Banku prowadzony jest w cyklach rocznych systematyczny monitoring przyjmowanych zabezpieczeń kredytowych.

2.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest, jako ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
- utrzymanie nadzorczych miar płynności, w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Zgodnie z Uchwałą 386/2008 KNF Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Wartość miar na dzień 31.12.2019 r. przedstawiała się następująco:

AKTYWA		Wartość (w tys. zł.)
A1	Podstawowa rezerwa płynności	20 342
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	14 441
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	10 532
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	45 106
A5	Aktywa niepłynne	3 332
A6	Aktywa ogółem	93 754
B1	Fundusze własne pomniejszone z tytułu ryzyk	8 032

MIARY PŁYNNOŚCI		Wartość minimalna	Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej $((A1+A2)/A6)$	0,20	0,37
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1/A5)$	1,00	2,41

Zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. Bank codziennie wyznacza wskaźnik LCR . Wartości na dzień 31.12.2019 r.:

MIARY LCR	Wartość minimalna	Wartość
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	1,00	2,65
Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR)	1,00	1,39

Na przestrzeni całego 2019 r. nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie, znacznie wyższym aniżeli zalecane minimum.

Wielkość zgromadzonych w Banku środków (wartość nominalna) w przekroju podmiotowym kształtowała się następująco:

Baza depozytowa Banku	Wartość na dzień 31.12.2019r.
Depozyty osób fizycznych, w tym:	44 592
* a'vista	21 627
* terminowe	22 965
Depozyty pozostałych podmiotów niefinansowych, w tym:	22 715
* a'vista	21 559
* terminowe	1 156
SUMA- sektor niefinansowy Depozyty budżetu, w tym:	17 048
* a'vista	17 048
* terminowe	0
SUMA Depozytów Banku	84 355

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie regulacjami, w tym m.in. przez:

- codzienne analizy wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku,
- monitoring poziomu aktywów płynnych,
- analizy luki płynności, z uwzględnieniem wskaźników płynności w wybranych terminach zapadalności/wymagalności,
- badanie osadu we wkładach deponowanych przez Klientów,
- analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej,
- analizy stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,

Bank posiada również dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w postaci wpłaty na fundusz wsparcia płynności (SSOZ BPS) – depozyt obowiązkowy oraz wpłat na Fundusz pomocowy (BPS S.A.)

Nie rzadziej, niż raz w miesiącu Stanowisko ds. zarządzania ryzykami i analiz sporządza informacje, raporty i wnioski z przeprowadzonych pomiarów i analiz, które są przedmiotem obrad Zarządu Banku. Natomiast wyżej wymienione informacje przedkładane są Radzie Nadzorczej Banku nie rzadziej niż raz na kwartał.

2.3. Ryzyko rynkowe (walutowe)

Ryzyko walutowe (rynkowe) jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

Zarządzanie ryzykiem walutowym ma na celu kształtowanie struktury aktywów i pasywów walutowych w sposób zapewniający ograniczenie niebezpieczeństwa niekorzystnego wpływu zmian kursów walut na sytuację finansową Banku.

Udziały poszczególnych walut w sumie aktywów (w tys. zł)

Waluta	Kwota	Kwota w przeliczeniu na PLN	Udział w sumie aktywów
USD	35	132	0,14%
EUR	488	2 079	2,21%
GBP	13	65	0,07%

Udziały poszczególnych walut w sumie pasywów (w tys. zł)

Waluta	Kwota	Kwota w przeliczeniu na PLN	Udział w sumie pasywów
USD	33	126	0,13%
EUR	486	2 069	2,20%
GBP	8	38	0,04%

Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej. Celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nieprzekraczającej 2% uznanego kapitału, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. Na dzień 31.12.2019r. całkowita pozycja walutowa miała charakter długu i wynosiła 43 444,32 (0,54% funduszy własnych).

Bank z tytułu prowadzonej działalności walutowej przestrzegał ustalonych limitów w całym 2019 roku nie występowały przypadki przekroczenia 2% funduszy własnych i nie zachodziła potrzeba tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

2.4. Ryzyko stopy procentowej dla pozycji zakwalifikowanych dla portfela bankowego

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

W Banku występują trzy podstawowe ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania - wynika z niedopasowania wielkości salda wrażliwych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych

przeszacowywanych w danym czasie (w poszczególnych terminach zmiany oprocentowania),

- ryzyko bazowe - wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stawek bazowych (rynkowych i podstawowych NBP) w oparciu, o które wyznaczone jest oprocentowanie pozycji generujących przychody/koszty odsetkowe, w przypadku, gdy ich przeszacowanie następuje w tych samych okresach,
- ryzyko opcji klienta - wynika z wpisanych w produkty bankowe praw klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych, dających klientowi prawo do wcześniejszej spłaty kredytu i/lub wycofania depozytu w dowolnym momencie, innym niż umowny termin wymagalności,

Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością miesięczną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- co miesiąc Zarządowi Banku,
- co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

Poniższa tabela przedstawia raport luki ryzyka terminów przeszacowania na dzień 31.12.2019 r.

A.1 Raport luki ryzyka terminów przeszacowania

według stanu na 31.12.2019 roku

Wyszczególnienie	Razem	1 dzień roboczy	od 2 dni do tygodnia	>7 dni <= 1 M	>1 M <= 3 M	>3 M <= 6 M	>6 M <= 1 rok	> 1 rok <= 2 lata	> 2 lata <= 5 lat
stopa zmienna - redyskonto	507			507					
stopa zmienna - referencyjna	1 626			1 626					
stopa zmienna - WIBOR 1M, 3M	38 893	38 893							
depozyt ob., fundusz zabezpiecz. WIBID 1M	7 605	7 605							
stopa zarządzana przez Bank	4 201				4 201				
stopa Banku BPS S.A.	2 128			2 128					
obligacje - WIBOR 6M	6 120			6 000		120			
stopa stała - obligacje, bony	8 300		7 300						1 000
stopa stała - lokaty	18 368	4 868		3 000	7 500	3 000			
stopa rezerwy obowiązkowej	678			678					
aktywa - niewrażliwe	5 638								
Razem należności odsetkowe	88 427	51 366	7 300	13 940	11 701	3 120	0	0	1 000
aktywa odsetkowe skumulowane		88 427	37 061	29 761	15 821	4 120	1 000	1 000	1 000
stopa zarządzana przez Bank	83 345				83 345				
stopa zmienna WIBID 1M	1 010	1 010							
pasywa - niewrażliwe	9 710								
Razem zobowiązania odsetkowe	84 354	1 010	0	0	83 345	0	0	0	0
pasywa odsetkowe skumulowane		84 354	83 345	83 345	83 345	0	0	0	0
LUKA	4 072	50 356	7 300	13 940	-71 644	3 120	0	0	1 000
LUKA SKUMULOWANA		4 072	-46 284	-53 584	-67 524	4 120	1 000	1 000	1 000
współczynnik wrażliwości prosty ¹⁾		50,87	0,00	0,00	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00
współczynnik wrażliwości skumulowany ²⁾		1,05	0,44	0,36	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00
współczynnik wrażliwości do 1 miesiąca ³⁾		71,91							
względny współczynnik luki ⁴⁾		4,33%							

zmiana wyniku odsetkowego na skutek równoległych zmian rynkowych stóp procentowych ⁵⁾	wzrost oproc.	spadek oproc.
o 0,25 pp.	37,82	-154,87
o 0,5 pp.	75,64	-314,10
o 1,0 pp.	151,28	-633,64
o 2,0 pp.	302,56	-1 423,25
o 3,0 pp.	453,85	-2 134,88

średni czas przeszacowania aktywów do 1 roku	16,8
średni czas przeszacowania pasywów do 1 roku	59,3

¹⁾ współczynnik stanowiący iloraz aktywów wrażliwych i pasywów wrażliwych, wyliczany dla poszczególnych przedziałów terminów przeszacowania

²⁾ współczynnik stanowiący iloraz aktywów wrażliwych skumulowanych i pasywów wrażliwych skumulowanych, wyliczany dla poszczególnych przedziałów terminów przeszacowania

³⁾ współczynnik stanowiący iloraz aktywów wrażliwych i pasywów wrażliwych ujmowanych w przedziałach do 1 miesiąca

⁴⁾ współczynnik będący ilorazem luki skumulowanej i sumy bilansowej Banku

⁵⁾ przy wyliczeniach zakładających:

- a) większy spadek rynkowych stóp procentowych niż faktyczne oprocentowanie depozytów, środki te traktowano jako pozycje niewrażliwe (wyłączone z kalkulacji), w części proporcjonalnej do zmiany stóp procentowych przewyższającej nominalną stopę procentową
- b) wzrost rynkowych stóp procentowych, uwzględniano nieoprocentowane depozyty

Bank w ramach analizy ryzyka stopy procentowej przeprowadza test warunków skrajnych szacowany raz do roku wg stanu na 31 grudnia zakłada on symulację wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na poziom ryzyka przy założeniu bezwarunkowego modelowania przepływów pieniężnych wobec równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w górę i w dół o 300 pb. dla luki przeszacowania obejmującej wszystkie pozycje wrażliwe i uwzględniającej istniejące mnożniki stawek bazowych oraz wysokość nominalnych stóp procentowych. Wyniki przeprowadzonych testów określają możliwy negatywny i pozytywny wpływ zmian stóp procentowych na tak ważne elementy dla banku jak fundusze własne oraz wynik odsetkowy.

2.5. Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Celami strategicznymi w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- Utrzymanie limitów operacyjnych na założonym poziomie nieprzekraczającym limitów tolerancji ryzyka operacyjnego;
- Ograniczenie strat z tytułu zdarzeń operacyjnych;
- Zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania Banku.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

- Opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych, z wykorzystaniem procedur wzorcowych Banku Zrzeszającego.
- Okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
- Identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności.
- Wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- Analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego.
- Przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania.
- Raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej
- Podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności.
- Kontrola wewnętrzna i audyt.
- Szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- Rada Nadzorcza,
- Zarząd,
- Komórka monitorująca ryzyko,
- Audyt wewnętrzny – sprawowany przez S SOZ BPS na podstawie zawartej umowy,
- Pozostali pracownicy Banku.

Informacja o obciążeniu ryzykiem operacyjnym w sposób zagregowany prezentowana jest poprzez wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego, uwzględniany przy obliczaniu współczynnika wypłacalności.

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne, wyliczony metodą BIA na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 472 tys. zł. W ciągu 2019 roku nie zaszła konieczność dotworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne.

2.6. Strategia i procesy zarządzania ryzykiem braku zgodności

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności wyznacza Polityka zarządzania ryzykiem braku zgodności. Celem nadrzędnym jest ograniczenie strat ponoszonych z tytułu realizacji tego ryzyka. Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem pokrewnym w stosunku do ryzyka operacyjnego i należy go grupy ryzyka operacyjnego. Organizacja systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności zapewnia efektywny proces oceny i kontroli ryzyka. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest z uwzględnieniem struktury i zadań wynikających z Regulaminu organizacyjnego Banku. System raportowania i pomiaru ryzyka braku zgodności dokonywany jest w cyklach kwartalnych.

3. Fundusze własne Banku – Uznany kapitał

3.1. Informacje podstawowe

Fundusze własne stanowią znaczące źródło finansowania działalności Banku. Są gwarancją jego rozwoju i wyznacznikiem stabilności finansowej. Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku. Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności. Są gwarancją jego rozwoju i wyznacznikiem stabilności finansowej.

Uznany Łączny kapitał (FWB) ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na fundusze podstawowe i uzupełniające. Na fundusze własne składają się:

- fundusz udziałowy,
- fundusz zasobowy (kapitał założycielski),
- fundusz rezerwowy
- fundusze uzupełniające
- wartości niematerialne i prawne

Funduszem uzupełniającym jest kapitał z aktualizacji wyceny. Fundusz udziałowy wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Banku według wartości nominalnej udziałów wniesionych przez Członków. Fundusz zapasowy tworzony jest ze środków opłaty wpisowej wnoszonej przez Członków Banku, ale przede wszystkim z podziału zysku netto dokonywanego przez Zebranie Przedstawicieli. Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje wartość aktualizacji rzeczowych aktywów trwałych. Zysk/strata z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych. Zysk netto wynika z rachunku zysków

i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie i uwzględnia podatek dochodowy zarówno w części bieżącej, jak i odroczonej, a także inne obowiązkowe obciążenia.

3.2. Struktura i wartość księgowa funduszy własnych

Ujawnienie na temat funduszy własnych, zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r., ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych zgodnie z rozporządzeniem CRR.

Na dzień 31.12.2019 r. poziom uznanych kapitałów Banku, wyliczonych zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE przedstawia się następująco:

Struktura kapitałów Banku	Kwota w tys. zł.
Fundusz udziałowy	1 388
Fundusz zasobowy	6 603
Fundusz rezerwowy	40
Fundusz z aktualizacji wyceny	113
(-) wartości niematerialne i prawne	112
Kapitał podstawowy Tier I	8 032
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	0
Kapitał Tier I	8 032
Kapitał Tier II	0
Uznany łączny kapitał – całkowita kwota ekspozycji na ryzyko	8 032

Bank, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 575/2013 UE, Ustawą Prawo Bankowe art. 127 ust.2 pkt 3 lit. b oraz Uchwałą KNF 325/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku pomniejsza Fundusze o wartość bilansową wartości niematerialnych i prawnych. Wartość uznanego łącznego kapitału po pomniejszeniu wyniosła 8 032 tys. zł i w tutejszym Banku jest równa kapitałowi podstawowemu Tier 1 oraz kapitałowi Tier 1.

Wartość uznanego kapitału pozwoliła pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Na przestrzeni 2019r. zmianie uległ:

- 1) Fundusz Zasobowy- w związku z podziałem nadwyżki bilansowej za 2018 r – wykazał wzrost o 465 tys. zł;
- 2) Fundusz Udziałowy – w wyniku wypowiedzeń udziałów i wyksięgowania wypowiedzianych udziałów za zgodą KNF – spadł o 118 tys. zł;
- 3) Wzrost wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających fundusze własne – 44 tys. zł;

Na wysokość Funduszu Udziałowego składały się udziały 1385 członków Banku Spółdzielczego.

4. Adekwatność kapitałowa

4.1. Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności Kapitałowej

Bank bada adekwatność kapitałową z uwzględnieniem wymagań ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzenia 575/2013 Parlamentu Europejskiego z dnia 26.06.2013r., zwanego dalej Rozporządzeniem UE. Na podstawie Rozporządzenia UE Bank wylicza cztery wskaźniki kapitałowe, stosując proste zasady wyznaczania wymogów minimalnych na ryzyka, określone w wyżej wymienionym Rozporządzeniu zidentyfikowane, jako istotne, tj.:

- kredytowe,
- koncentracji zaangażowań
- operacyjne,
- płynności,
- stopy procentowej,
- rynkowe,
- kapitałowe.

Wszystkie ryzyka uznane za istotne posiadają pisemne procedury wewnętrzne, zgodne z obowiązującymi przepisami tj. Ustawą Prawo Bankowe, Rozporządzeniem i Dyrektywą UE, Uchwałami KNF oraz rekomendacjami KNF. W oparciu o minimalne wymogi wyliczone na podstawie Rozporządzenia UE z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka Bank wyznacza wskaźniki kapitałowe. Na podstawie Dyrektywy 2013/36 Parlamentu Europejskiego z dnia 26 czerwca 2013r., zwanej dalej Dyrektywą UE Bank uwzględnia wewnętrzne wymogi kapitałowe w wysokości minimalnych wymogów na ryzyka określone w Rozporządzeniu UE oraz wymogów dodatkowych na pozostałe ryzyka ujęte w Dyrektywie UE.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Kwoty wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz limity alokacji kapitału na dzień 31.12.2019 r. (tys. zł)

Rodzaj ryzyka	Limit alokacji kapitału, jako % uznanego kapitału	Limit kwotowo	Wymóg kapitałowy	Wykorzystanie limitu w %
Uznany łączny kapitał	8 031 738,72 zł			
Limity alokacji kapitału				
MINIMALNE WYMOGI KAPITAŁOWE				
1.RYZYKO KREDYTOWE	65%	5 221	2 741	52,50%
2.RYZYKO (rynkowe) WALUTOWE	2%	161	0,00	0,00%

3.RYZYKO OPERACYJNE	10%	803	472	58,72%
4. Inne i przejściowe wymogi kapitałowe w tym: - wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowani i limitu dużych zaangażowań	0%	0,00	0,00	0,00%
Minimalny wymóg kapitałowy łącznie			3 212 559,37 zł	
WEWNĘTRZNE (DODATKOWE) WYMOGI KAPITAŁOWE				
5.RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	2%	161	20	12,56%
6.RYZYKO PŁYNNOŚCI	2%	161	0,00	0,00%
7.RYZYKO KAPITAŁOWE	2%	161	18	11,10%
8.RYZYKO BIZNESOWE (wyniku finansowego)	2%	161	0,00	0,00%
9.RYZYKO KONCENTRACJI	2%	161	0,00	0,00%
10. Pozostałe niezidentyfikowane ryzyka	2%	161	0,00	0,00%
Minimalne i wewnętrzne (dodatkowe) wymogi kapitałowe łącznie			3 250 573,37 zł	

Ocena adekwatności kapitałowej pozwala stwierdzić, że na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank posiada nadwyżkę zasobów kapitałowych – uznanego łącznego kapitału w stosunku do wymogów kapitałowych w kwocie 4 781 tys. zł. Alokacja uznanych łącznych kapitałów (funduszy własnych Banku) na poszczególne ryzyka odbywa się zgodnie z zasadami Pakietu CRD IV/CRR oraz wewnętrznymi przepisami Banku, m.in. wewnętrznym procesem oceny adekwatności kapitałowej.

Poziom łącznego współczynnika kapitałowego na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 20,00% był zatem na poziomie bezpiecznym i adekwatnym do ponoszonego przez Bank ryzyka. Zgodnie z Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej Bank w roku 2019 stosował proste metody standardowe wyznaczania wymogów kapitałowych.

4.2. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank obliczał wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wg metody standardowej, zgodnie z zapisami obowiązujących norm prawnych polskich oraz unijnych przy uwzględnieniu współczynnika wsparcia dla MŚP. Poniższe tabele przedstawiają kalkulację wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według rodzaju ekspozycji i wagi ryzyka oraz według klas ekspozycji. Wartość wymogu kapitałowego stanowi 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej grupy aktywów.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według klas ekspozycji Banku na 31.12.2019r. (tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem	Wartość wymogu kapitałowego
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	14 318	0	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	11 718	2 344	187
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora -publicznego	269	269	22
6.	Ekspozycje wobec instytucji – Banki	29 325	230	18
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	12 608	11 976	958
8.	Ekspozycje detaliczne	17 634	12 643	1 011
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 969	1 546	124
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	808	808	65
11.	Ekspozycje kapitałowe	655	655	53
12.	Inne pozycje	5 260	3 791	303
	RAZEM:	96 564	34 262	2 741

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 2 741 tys. zł. Wartość ta jest zgodna z danymi sprawozdawczymi przekazywanymi do NBP, dotyczącymi adekwatności kapitałowej banków (COREP).

Na dzień 31.12.2019r. nie wystąpił dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

4.3. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego.

Stosowane metody wyliczania wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego.

W zakresie ryzyka operacyjnego, Bank w roku 2019 stosował metodę podstawowego wskaźnika BIA (Basic Indicator Approach)(art. 315-316 Rozporządzenia CRR). Kwota

wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 472 tys. zł. Dane dotyczące wyliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne w tys. zł zawiera poniższa tabela:

Rok	2016	2017	2018
Przychody odsetkowe	2 275	2 489	2 633
Koszty odsetkowe	304	284	305
Wynik z tytułu odsetek	1 971	2 205	2 328
Przychody z tytułu prowizji	838	856	889
Koszty z tytułu prowizji	18	19	17
Wynik z tytułu prowizji	820	837	872
Wynik z pozycji wymiany	33	17	68
Pozostałe przychody operacyjne	27	241	13
Wynik	2 851	3 300	3 281

15% średniego wyniku brutto z lat wykazanych w tabeli stanowi kwota 472 tys. zł.

Profil ryzyka

Poziom ryzyka operacyjnego, w którym uwzględnione zostało również ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne, ryzyko informatyczne – został oszacowany na podstawie zarejestrowanych zdarzeń w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz kształtowania się wskaźników KRI za cztery kwartały 2019 roku. Ryzyko operacyjne utrzymywało się na akceptowalnym poziomie, także profil ryzyka nie uległ zmianie w związku z czym poziom ryzyka został oceniony nadal jako niski. Ponadto podejmowane są na bieżąco działania w celu ograniczenia tego ryzyka, które redukcją jego poziom i ryzyko wystąpienia strat, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na działalność Banku.

Działania mitygujące, jakie zostały podjęte w celu ujęcia zdarzeń w przyszłości

Odnotowane straty brutto w 2019 roku mieszczą się w granicach ogólnego limitu strat w kwocie 161 tys. zł (2%FW), jakie Bank może ponieść z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego. Odnotowane zdarzenia i poniesione straty nie spowodowały wzrostu ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne w związku z czym nie ma konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Powyższe zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenia dla ciągłości działalności lub też

poniesienia straty. Podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat.

Zdarzenia istotne odnotowane w danym roku.

W roku 2019 w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego nie zarejestrowano istotnych zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego, zgodnie z przyjętymi kryteriami istotności. Bank w 2019 roku nie poniósł żadnych strat z tytułu ryzyka braku zgodności. Przeprowadzona analiza w systemie finansowo-księgowym poszczególnych grup kont kosztów nie wykazała poniesionych przez Bank kosztów związanych z nieprzestrzeganiem zewnętrznych jak również wewnętrznych przepisów prawa, strat związanych z zapłaconymi karami, odszkodowaniami lub odsetkami karnymi. W 2019 roku nie odnotowano żadnych skarg i wniosków w Rejestrze skarg i wniosków.

5. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Informacje jakościowe

Na dzień 31.12.2019 r. ekspozycje kapitałowe Banku, kształtowały się następująco:

Stan dłużnych papierów wartościowych wg wartości bilansowej (tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2019 r.
Dłużne papiery wartościowe emitentów państwowych	7 299
Bony pieniężne NBP	7 299
Dłużne papiery wartościowe innych emitentów	7 140
RAZEM dłużne papiery wartościowe	14 439

Posiadane akcje i udziały (w tys. zł)

Podmiot	Przedmiot działalności	Wartość brutto udziałów/akcji	Wartość netto udziałów/akcji
Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	Działalność bankowa	650	650
System Ochrony Zrzeszenia BPS SA (IPS)	Działalność pomocnicza	5	5

Bank posiada akcje Banku Zrzeszającego w wysokości 650 133 zł. Wartość nominalna i cena zakupu jednej akcji serii L, O, T, W jest równa 2,50 zł, serii J jest równa 1,00 zł oraz serii H jest równa 2,35 zł. Każdemu akcjonariuszowi przysługuje na Walnym Zgromadzeniu 1 głos z każdej posiadanej akcji.

6. Dźwignia finansowa

Bank Spółdzielczy kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków. Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2019 r. zgodnie z wyliczeniem wyniosła 8,46% i jest znacznie ponad wymagane przez SOZ BPS S.A. minimum wynoszące 3,3%.

W związku z w/w wskaźnikami Bank uznaje ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej za nieistotne.

7. Polityka w zakresie wynagradzania

Kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością Bank przyjął Regulamin wynagradzania Pracowników Bieszczadzkiego Banku Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych oraz Politykę wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Bieszczadzkiego Banku Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych, które zostały opracowane z uwzględnieniem przepisów prawa, w tym ustawy Prawo bankowe oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Celem wdrożenia Polityki wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku było określenie zasad ustalania stałych i zmiennych składników wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, wspierania prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności Banku oraz wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów. Bieszczadzki Bank Spółdzielczy w Ustrzykach Dolnych nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności.

Bank z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności przyjął, że Polityka wynagradzania osób istotnie wpływających na profil ryzyka Banku dotyczy Członków Zarządu oraz Głównego Księgowego, jako osób mających wpływ na profil ryzyka w Banku. W odniesieniu do pozostałych pracowników stosuje się wyłączenie i nie podlegają postanowieniom tej Polityki. Wynagrodzenia osób istotnie wpływających na profil ryzyka są tak ustalane, aby odpowiadały w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy, stopnia odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy oraz zapewniały prawidłowość realizacji przez te osoby zadań wynikających z działalności Banku. Decyzję o wypłacie stałych i zmiennych składników wynagrodzeń dla tych osób podejmuje Rada Nadzorcza.

Zgodnie z przyjętą zasadą proporcjonalności Bank może odstąpić od stosowania zasad dotyczących odroczonej płatności zmiennych składników wynagradzania. Z uwagi na niski

udział wypłacanych dotychczas premii dla stanowisk istotnych, w rozumieniu uchwały 258/2011r. stosuje się zasadę jednorazowej wypłaty zmiennych składników wynagradzania bez odroczenia i bez wypłaty w formie instrumentów finansowych zamiennych na udziały.

- Wynik finansowy brutto za 2019 rok – 705 tys. zł
- Udział procentowy wypłaconej części zmiennej wynagrodzenia w wyniku brutto Banku – 5,39%
- Fundusze własne na dzień 31.12.2019 r. - 8 032 tys. zł

Bieszczadzki Bank Spółdzielczy w Ustrzykach Dolnych podejmuje i będzie podejmował czynności mające na celu poprawę jakości zarządzania ryzykami oraz podnoszenie efektywności działalności przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa jego działania.

Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli na dynamiczny i bezpieczny rozwój Bieszczadzkiego Banku Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych.

8. Oświadczenie Zarządu w zakresie ujawnień – art. 453 Rozporządzenia CRR

Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Oświadczenie

Zarząd Bieszczadzkiego Banku Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w „*Informacji podlegającej ujawnieniom w ramach Polityki informacyjnej Bieszczadzkiego Banku Spółdzielczego w Ustrzykach Dolnych na 31.12.2019r.*” są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Ustrzyki Dolne, wrzesień 2020r.

Zarząd
Bieszczadzkiego Banku Spółdzielczego
w Ustrzykach Dolnych